

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของการศึกษา

จังหวัดพิษณุโลกเป็นเมืองเก่าแก่และมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน ควบคู่กับประเทศไทย โดยมีชื่อเรียกต่างๆ กันในศิลาจารึก คำานาน นิทาน และพงศาวดาร เช่น สองแคว สระหลวง ทวิสาขะ ไทยวนที่ เดิมเมืองพิษณุโลกเป็นเมืองเก่าสมัยขอม ตั้งอยู่ห่างจากที่ตั้งเมืองปัจจุบันลงไปทางทิศใต้ประมาณ 5 กิโลเมตร เรียกว่า "เมืองสองแคว" ที่เรียกเช่นนี้ เพราะตั้งอยู่ระหว่างแม่น้ำสองสายคือแม่น้ำแควใหญ่ (แม่น้ำน่าน) กับแม่น้ำแควน้อย แต่ปัจจุบันแม่น้ำแควน้อยเปลี่ยนทางเดินห่างออกจากตัวเมืองไปประมาณ 10 กิโลเมตร ที่ตั้งตัวเมืองเก่าในปัจจุบันคือ บริเวณวัดจุฬามณี ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่ของจังหวัดพิษณุโลก เมื่อประมาณพุทธศักราช 1900 สมัยสมเด็จพระมหาธรรมราชา (ลิไท) ได้โปรดให้ย้ายเมืองสองแควมาตั้งอยู่ ณ บริเวณตัวเมืองในปัจจุบันและยังคงเรียกกันติดปากว่า "เมืองสองแคว" เรื่อยมา

จังหวัดพิษณุโลกมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีบทบาทในการเป็นศูนย์กลางของภาคเหนือตอนล่าง โดยถูกกำหนดให้เป็นเมืองหลักของภาคเหนือตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2520 - 2524) ต่อเนื่องถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530 - 2534) ทั้งนี้เพื่อกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ซึ่งมีเป้าหมายในการจัดระบบการบริการขั้นพื้นฐานทางกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยเฉพาะการปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคในเขตเมือง พร้อมทั้งวางโครงข่ายการคมนาคมขนส่งหลักที่เชื่อมโยงเมืองหลักเข้ากับระบบเศรษฐกิจของประเทศ เช่น ท่าอากาศยาน เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้เร่งส่งเสริมการลงทุนภาคอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และระบบตลาดให้สามารถจ้างคนเพิ่มรองรับส่วนเกินจากภาคเกษตร

นอกจากนั้น จังหวัดพิษณุโลกยังมีบทบาทสำคัญในฐานะของเมืองศูนย์กลางของการพัฒนาเศรษฐกิจแนวตะวันออก - ตะวันตก (East - West Economic Corridor) และแนวเหนือ - ใต้ (North - South Economic Corridor) หรือการเป็นสี่แยกอินโดจีน ซึ่งแนวการพัฒนานี้ผ่านพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างเข้าสู่กลุ่มประเทศภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ทำให้จังหวัดพิษณุโลกมีบทบาทในการเป็นเมืองพาณิชย์กรรม และการคมนาคมขนส่ง ซึ่งมีโอกาสพัฒนาในการธุรกิจ

การค้าและบริการตามแนวการพัฒนาดังกล่าว ซึ่งแนวทางการพัฒนานี้ระบุอยู่ในยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ของประเทศไทย และในยุทธศาสตร์ดังกล่าว จังหวัดพิษณุโลกยังได้รับการกำหนดให้เป็นเมืองหลัก โดยมีจังหวัดโดยรอบพิษณุโลกรวมเข้ามาเป็นพื้นที่เมืองหลักพิษณุโลก และเมืองบริวาร ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดพิจิตร จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดสุโขทัยและจังหวัดอุตรดิตถ์ ในอีกฐานะหนึ่ง จังหวัดพิษณุโลกยังเป็นเมืองศูนย์กลางด้านการศึกษาของภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งมีมหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพิษณุโลก และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนพคุณชินราช เป็นสถาบันอุดมศึกษาหลักในภาคเหนือตอนล่าง ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ทำให้จังหวัดพิษณุโลกมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องทั้งทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม

เมื่อพิจารณาพื้นที่ที่เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาของจังหวัดพิษณุโลก พบว่า เทศบาลนครพิษณุโลก เป็นศูนย์กลางของจังหวัด และเป็นเมืองขนาดใหญ่ของภาคภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งเดิมได้รับการประกาศเป็นสุขาภิบาลเมืองพิษณุโลก เมื่อปี พ.ศ.2458 และได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองพิษณุโลก เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ.2478 หลังจากได้มีพระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารราชการอาณาจักรสยาม พ.ศ.2476 มีพื้นที่การปกครอง 5.85 ตารางกิโลเมตร ต่อมาได้มีการประกาศเปลี่ยนแปลงขยายเขตเทศบาล ตามประกาศพระราชกฤษฎีกา เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ.2512 โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 86 ตอนที่ 117 ลงวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ.2512 ขยายเขต จากเดิม 5.85 ตารางกิโลเมตร เพิ่มขึ้นเป็น 18.26 ตารางกิโลเมตร ปัจจุบันมีฐานะเป็นเทศบาลนครพิษณุโลก ตามพระราชกฤษฎีกายกฐานะ เทศบาลเมือง เป็นเทศบาลนคร ตั้งแต่วันที่ 9 มีนาคม พ.ศ.2542 ตามประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 116 ตอนที่ 14 ก ลงวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ.2542 เทศบาลนครพิษณุโลกมีการเติบโต และขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยพิจารณาจาก จำนวนประชากร เมื่อปี พ.ศ.2533 เมื่อครั้งยังมีฐานะเป็นเทศบาลเมือง มีประชากรทั้งสิ้น 84,797 คน ปี พ.ศ.2538 ประชากรเพิ่มขึ้นเป็น 91,143 คน และปี พ.ศ.2543 ประชากรมีการลดลงเล็กน้อย คือ มีจำนวนประชากร 90,381 คน ซึ่งความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ยเท่ากับ 4,949.94 คน / ตารางกิโลเมตร ในส่วนของการเพิ่มขึ้นของที่อยู่อาศัยมีแนวโน้มของการเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน เมื่อปี พ.ศ.2533 มีจำนวนที่อยู่อาศัยทั้งสิ้น 21,556 หลังคาเรือน ปี พ.ศ.2538 ที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นเป็น 21,935 หลังคาเรือน และปี พ.ศ.2543 มีจำนวนที่อยู่อาศัยทั้งสิ้น 26,905 หลังคาเรือน การขยายตัวของเทศบาลนครพิษณุโลกนี้ นอกจากจะขยายตัวภายในเขตเทศบาลแล้ว ยังเกิดการขยายตัวไปนอกเขตเทศบาลในทุกทิศทาง

และจากบทบาทที่สำคัญของเทศบาลนครพิษณุโลกส่งผลให้เทศบาลมีบทบาท และหน้าที่ในการให้บริการด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้บริการด้านเศรษฐกิจและสังคม ให้แก่พื้นที่อื่น ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่เมืองอื่น หรือพื้นที่ชนบท ทั้งภายในและภายนอกจังหวัด ซึ่งทางหนึ่งในองค์ประกอบพื้นฐานของทฤษฎีย่านกลางได้กล่าวไว้ว่า “ทุก ๆ เมืองในระบบการตั้งถิ่นฐานจะให้บริการแก่พื้นที่รอบ ๆ ข้าง ซึ่งเรียกว่า ‘ภาคประกอบของย่านกลาง’ (Complementary Region) เมืองนั้นเรียกว่า ‘ย่านกลาง’ (Central Place) ส่วนหน้าที่ในการให้บริการสินค้าและบริการต่าง ๆ ของย่านกลาง เรียกว่า ‘หน้าที่ของย่านกลาง’ (Central Functions)”

ดังนั้น การศึกษาบทบาทการให้บริการทางเศรษฐกิจและสังคมของศูนย์กลางเมืองในอนุภาคการพัฒนาจังหวัดพิษณุโลก จึงมีความสำคัญในการแสดงให้เห็นถึง ศักยภาพของ ‘ย่านกลาง’ (Central Place) หรือศูนย์กลางเมือง ซึ่งก็คือเทศบาลนครพิษณุโลก ที่ถือได้ว่าเป็นศูนย์กลางหลักของอนุภาคการพัฒนาจังหวัดพิษณุโลก และ ‘หน้าที่ของย่านกลาง’ (Central Functions) โดยเฉพาะหน้าที่การให้บริการทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้ง ‘ภาคประกอบของย่านกลาง’ (Complementary Region) หรือพื้นที่อิทธิพล (Zones of Influence) ของเทศบาลนครพิษณุโลก

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาบทบาทในการให้บริการทางเศรษฐกิจและสังคมของศูนย์กลางเมืองในอนุภาคการพัฒนาจังหวัดพิษณุโลก
2. ศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดบทบาทในการให้บริการเศรษฐกิจและสังคมของศูนย์กลางเมืองในอนุภาคการพัฒนาจังหวัดพิษณุโลก
3. เสนอแนวทางในการพัฒนาบทบาทในการให้บริการเศรษฐกิจและสังคมของศูนย์กลางเมืองเพื่อรองรับการพัฒนาอนุภาคการพัฒนาจังหวัดพิษณุโลก

ขอบเขตของการศึกษา

ด้านพื้นที่ศึกษา

ศึกษาการให้บริการของศูนย์กลางเมือง โดยใช้ขอบเขตของจังหวัดพิษณุโลกเป็นพื้นที่ศึกษา

ด้านเนื้อหา

ศึกษาบทบาท และปัจจัยที่มีผลให้เกิดบทบาท รวมทั้งเสนอแนวทางในการพัฒนาบทบาทในการให้บริการเศรษฐกิจและสังคมของศูนย์กลางเมืองเพื่อรองรับการพัฒนาอนุภาคการพัฒนาจังหวัดพิษณุโลก

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาการให้บริการของศูนย์กลางเมืองในอนุภาคการพัฒนาจังหวัดพิษณุโลก โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนและวิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการของศูนย์กลางเมือง
2. รวบรวมข้อมูลด้านทุติยภูมิ จากเอกสารและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ของจังหวัดพิษณุโลก และเทศบาลนครพิษณุโลก โดยมีแหล่งข้อมูลจาก

- กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม
- กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

- สำนักงานสถิติแห่งชาติ
- สำนักงานเทศบาลนครพิษณุโลก
- สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดพิษณุโลก
- สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ห้องสมุด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการวิจัยแห่งชาติ
- และ ฯลฯ

3. ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ จากการออกแบบสอบถาม การสำรวจพื้นที่ภาคสนาม และการสอบถามจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อตรวจสอบข้อมูลและได้ทราบสถานการณ์ที่เป็นจริง
4. วิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง
5. สรุปรูปแบบ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดลักษณะและรูปแบบของการให้บริการในพื้นที่ศึกษา และการประเมินผลของการให้บริการดังกล่าว รวมทั้งเสนอแนะแนวรูปแบบของการให้บริการที่เหมาะสม

ประชากร และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

- ประชากรในการวิจัย

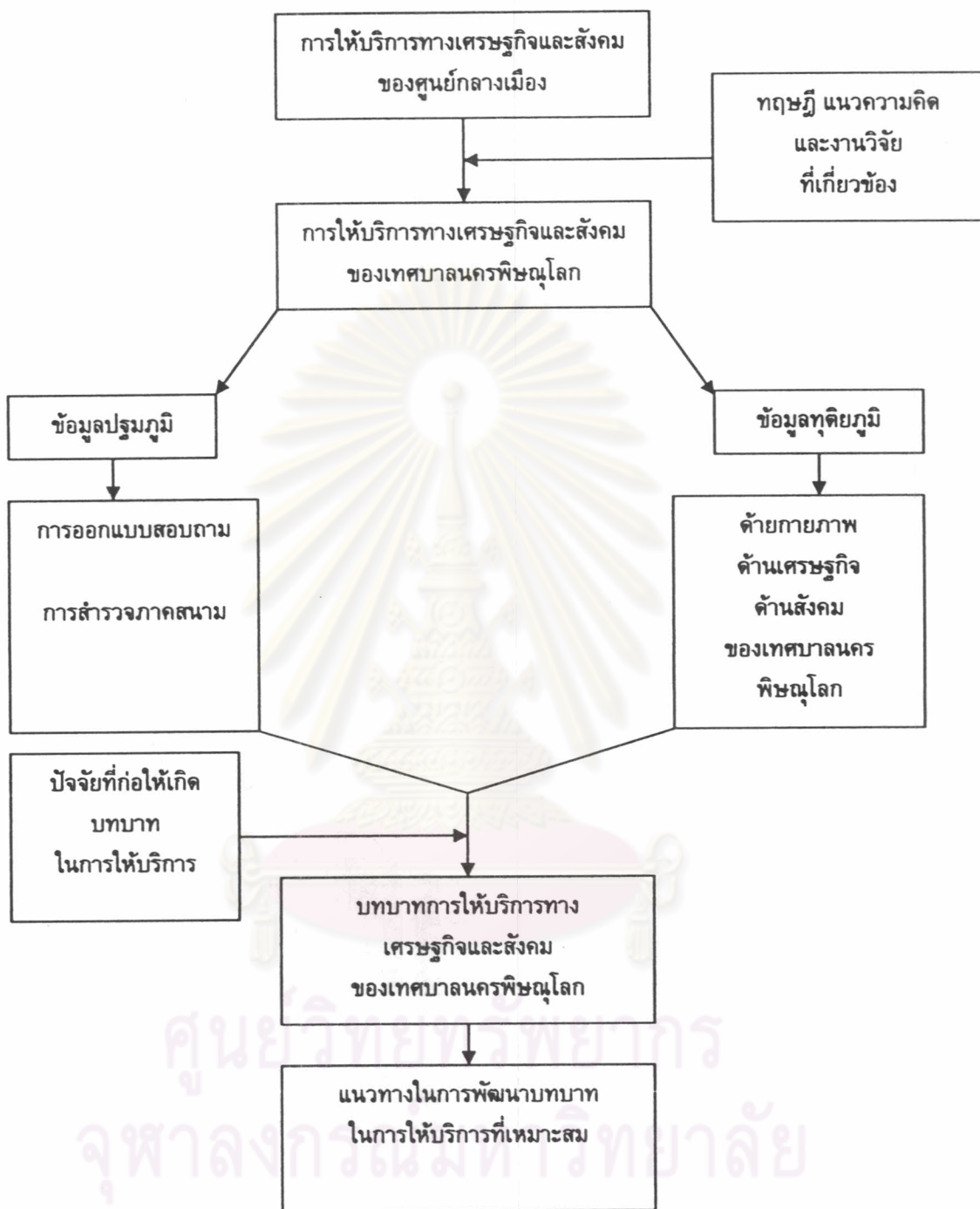
ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรที่มีที่อยู่ปัจจุบันอยู่นอกเขตเทศบาลนครพิษณุโลกที่เข้ามาใช้บริการทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอยู่ในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก

เนื่องจากประชากรดังกล่าวไม่สามารถระบุได้ถึงจำนวนที่แน่นอน เนื่องจากไม่มีหน่วยงานใดที่จัดเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงใช้วิธีการหาจำนวนประชากรจากการเปรียบเทียบสัดส่วนปริมาณการจราจรโดยเฉลี่ยต่อวันตลอดปี ซึ่งใช้หน่วยเป็นหน่วยเทียบเท่ารถยนต์นั่งส่วนบุคคล (Personal Car Unit: PCU) โดยคำนวณปริมาณการจราจรจากเส้นทางหลักที่เชื่อมระหว่างเทศบาลนครพิษณุโลกกับพื้นที่ต่อเนื่อง ซึ่งคำนวณเฉพาะปริมาณการจราจรขาเข้าเทศบาลนครพิษณุโลก โดยมีเส้นทางหลัก 5 เส้นทาง (แผนที่ 1.1) ได้แก่

ทางทิศเหนือ คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1086

ทางทิศใต้ คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 117, 1063 และ 1064

ทางทิศตะวันออก – ตะวันตก คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12

แผนภูมิ 1.1 ขั้นตอนการศึกษา

และเมื่อคำนวณปริมาณการจราจรโดยเฉลี่ยต่อวันตลอดปี โดยใช้ข้อมูลของ ปี พ.ศ.2545 พบว่า

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1086 มีปริมาณการจราจรโดยเฉลี่ยต่อวันตลอดปี เท่ากับ 3,110 PCU

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 117 มีปริมาณการจราจรโดยเฉลี่ยต่อวันตลอดปี เท่ากับ 12,744 PCU

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1063 มีปริมาณการจราจรโดยเฉลี่ยต่อวันตลอดปี เท่ากับ 5,453 PCU

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1064 มีปริมาณการจราจรโดยเฉลี่ยต่อวันตลอดปี เท่ากับ 13,620 PCU

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12 มีปริมาณการจราจรโดยเฉลี่ยต่อวันตลอดปี เท่ากับ 10,108 PCU

เมื่อรวมปริมาณการจราจรทั้ง 5 เส้นทางจะเท่ากับ 45,035 PCU และรถยนต์นี้มีส่วนบุคคล และจากหลักการของ Personal Rapid Transit (PRT)¹ ได้กำหนดจำนวนเฉลี่ยของผู้โดยสารต่อรถยนต์หนึ่งส่วนบุคคล (the Average Passengers per Car) เท่ากับ 1.2 คน ซึ่งนักวิชาการ และหน่วยงานด้านการคมนาคมขนส่งหลายแห่งได้ใช้ตัวเลขนี้อ้างอิงในระดับสากล ไม่ว่าจะเป็น The Commission for Integrated Transport² ซึ่งเป็นหน่วยงานด้านนโยบายการจราจรแบบบูรณาการของสหราชอาณาจักร หรือ ศาสตราจารย์ Albert A. Bartlett แห่ง University of Colorado³

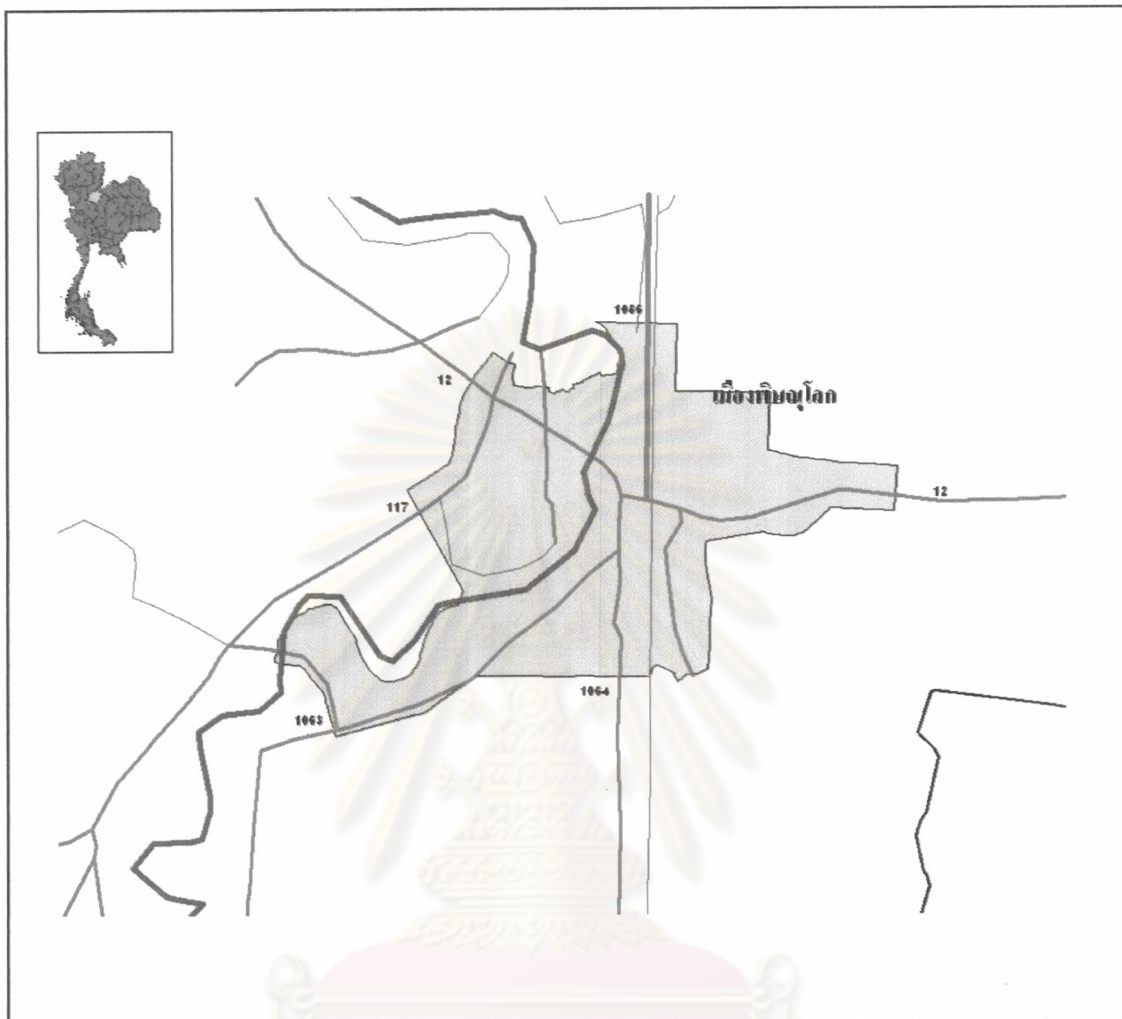
ดังนั้นเมื่อคำนวณจำนวนผู้โดยสารจากปริมาณการจราจรจะได้เท่ากับ ปริมาณการจราจรคูณด้วยจำนวนเฉลี่ยของผู้โดยสารต่อรถยนต์หนึ่งส่วนบุคคล คือ $45,035 \times 1.2 = 54,042$ คน ต่อวัน

ดังนั้น จำนวนประชากรในการศึกษาครั้งนี้จึงเท่ากับ 54,042 คน

¹ <http://faculty.washington.edu/jbs/itrans/cap2.htm>

² <http://www.cfit.gov.uk/>

³ <http://www.hubbertpeak.com/bartlett/turmpike.htm>

วิทยานิพนธ์ : บทบาทในการให้บริการทางเศรษฐกิจและสังคมของศูนย์กลางเมือง
 ในอนุภาคการพัฒนาจังหวัดพิษณุโลก

แผนที่ 1.1 เส้นทางหลักที่เชื่อมระหว่างเทศบาลนครพิษณุโลกและพื้นที่ต่อเนื่อง

<p>สัญลักษณ์</p> <p>แม่น้ำน่าน</p> <p>เส้นทางคมนาคม</p> <p>ใช้ได้ทุกฤดู พื้นถนนแข็ง กว้าง 1 ทางวิ่ง</p> <p>ใช้ได้ทุกฤดู พื้นถนนแข็ง กว้าง 2 ทางวิ่งขึ้นไป</p> <p>ใช้ได้ทุกฤดู พื้นถนนอ่อน กว้าง 1 ทางวิ่ง</p> <p>ใช้ในฤดูแล้ง พื้นถนนอ่อน</p> <p>ทางเกวียน</p> <p>ทางคน, ทางช้าง</p> <p>ทางรถไฟ</p> <p>เทศบาลนครพิษณุโลก</p> <p>ขอบเขตอำเภอเมืองพิษณุโลก</p>	<p>ทิศเหนือ</p> <p>50 0 50 Kilometers</p>
<p>สาขาการวางแผนภาค ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	

การหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่เหมาะสมสำหรับการศึกษารั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้สูตรการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ซึ่งมีสูตรการคำนวณดังนี้

$$n = N / 1 + Ne^2$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง (โดยในการศึกษารั้งนี้ได้กำหนดให้เท่ากับ ร้อยละ 5 เพื่อที่จะให้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับร้อยละ 95)

ซึ่งคำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned} n &= 54,042 / 1 + 54,042 \times (0.05)^2 \\ &= 397.06 \\ &\approx 400 \end{aligned}$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการศึกษารั้งนี้ คือ 400 คน อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่มากพอสำหรับการวิจัย ผู้ศึกษาจึงใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 600 คน

สำหรับการสุ่มตัวอย่างจะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จนครบตามจำนวนของขนาดกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามมีทั้งแบบปลายปิด และปลายเปิด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเข้ามาใช้บริการในเขตเทศบาลนครพิษณุโลกของผู้ตอบแบบสอบถาม รวมทั้งระยะเวลา วิธีการเดินทาง และความถี่ที่เข้ามาใช้บริการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอถึงปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการเข้ามาใช้บริการในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก รวมทั้งแนวทางการพัฒนาเทศบาลนครพิษณุโลก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้เข้ามาใช้บริการในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก โดยแยกเป็นช่วงเวลาเช้า กลางวัน และเย็น และแยกตามสถานที่ต่างๆ ในเขตเทศบาล โดยเน้นสถานที่ที่เป็นจุดเปลี่ยนการเดินทาง เช่น ท่ารถประจำทาง บริเวณหน้าตลาดเทศบาล 6 (ตลาดสถานีรถไฟ) ซึ่งเป็นท่ารถประจำทางที่มีรถประจำทางผ่านมากที่สุดแห่งหนึ่งในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม และหลากหลาย จนครบ 600 ชุด

กรรมวิธีทางข้อมูล

หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จสิ้นแล้ว ผู้ศึกษาทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุด จากนั้นนำแบบสอบถามมาทำการเข้ารหัสและประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS for Windows) แล้วจึงนำผลที่ได้มาจัดทำตารางวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่ออธิบายความหมายและแสดงผลข้อมูลที่ได้ทั้งหมด

นิยามศัพท์

อนุภาคการพัฒนาจังหวัดพิษณุโลก หมายถึง จังหวัดพิษณุโลกในฐานะที่เป็นอนุภาคการพัฒนา ซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ ณ เทศบาลนครพิษณุโลก มีบทบาทในการเป็นศูนย์กลางหลักของภาคเหนือตอนล่าง ทำหน้าที่ในการให้บริการด้านต่างๆ แก่ประชาชนทั้งในเขตเทศบาลนครพิษณุโลกเอง เขตเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพิษณุโลก

บทบาทในการให้บริการทางเศรษฐกิจและสังคม หมายถึง กิจกรรมของการให้บริการของศูนย์กลางเมืองในประเภท หรือรูปแบบต่างๆ 9 รูปแบบ ได้แก่ การซื้อสินค้า การขายสินค้า การทำงาน การธนาคาร การศึกษาและการฝึกอบรม การรักษาพยาบาล การติดต่อราชการ การเดินทางต่อ และรูปแบบอื่นๆ ซึ่งจะศึกษาออกเป็นรายประเภท และบทบาทในการให้บริการมาจากกิจกรรมในการให้บริการตามประเภทนั้นๆ

กรอบแนวคิดในการศึกษา

บทบาทในการให้บริการทางเศรษฐกิจและสังคมเกิดขึ้นจากกิจกรรมการให้บริการของ ศูนย์กลางเมือง และการพัฒนาบทบาทในการให้บริการที่เหมาะสมจะส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา อนุภาคการพัฒนา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงบทบาทในการให้บริการทางเศรษฐกิจและสังคมของศูนย์กลางเมืองใน อนุภาคการพัฒนาจังหวัดพิษณุโลก
2. ทราบถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดบทบาทในการให้บริการเศรษฐกิจและสังคมของ ศูนย์กลางเมืองในอนุภาคการพัฒนาจังหวัดพิษณุโลก
3. เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาบทบาทในการให้บริการเศรษฐกิจและสังคมของ ศูนย์กลางเมืองเพื่อรองรับการพัฒนาอนุภาคการพัฒนาจังหวัดพิษณุโลก

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย